

Інформація про здійснення Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей регуляторної діяльності у 2021 році

13.08.2020 набув чинності Закон України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», яким скасовано заборону азартних ігор в Україні та встановлено основні засади державного регулювання ринку азартних ігор.

Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей як новостворений центральний орган виконавчої влади, який забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей, почав своє функціонування наприкінці листопада – на початку грудня 2020 року.

З метою повноцінного запуску зазначеного ринку основними завданням КРАІЛ у 2021 році були:

- реалізація вимог Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор»;

- створення підзаконного правового підґрунтя для здійснення державного регулювання господарської діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор;

- забезпечення належних правових, економічних, соціальних та організаційних умов функціонування ринку азартних ігор в Україні.

На виконання зазначених завдань регуляторна діяльність КРАІЛ у 2021 році була сконцентрована на розробці та затвердженні нормативно-правових актів, із забезпеченням відповідності форм та рівня державного регулювання господарських відносин ринковим вимогам, з таких питань:

- сертифікація грального обладнання та ліцензування діяльності з надання послуг у сфері азартних ігор;

- запровадження державного нагляду (контролю) за організацією та проведенням азартних ігор;

- запобігання нелегальній діяльності на ринку азартних ігор;

- врегулювання порядку ведення КРАІЛ реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор;

- створення умов для зниження соціальних ризиків, пов'язаних з організацією та проведенням азартних ігор.

Відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) упродовж звітнього періоду регуляторна діяльність КРАІЛ здійснювалась із забезпеченням її відкритості для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, а також дотриманням єдиного підходу до підготовки проектів регуляторних актів та аналізу регуляторного впливу до них.

Зокрема, відповідно до вимог статей 4, 5, 6, 9 Закону КРАІЛ забезпечувалися заходи щодо інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності, розгляду ініціатив, зауважень та пропозицій, наданих у

встановленому законом порядку фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями.

Інформація щодо здійснення КРАІЛ регуляторної діяльності оприлюднюється на офіційному вебсайті КРАІЛ, а саме в рубриці «Регуляторна діяльність та консультації з громадськістю» розділу «Діяльність» та представлена в таких категоріях:

- «Плани регуляторної діяльності»;
- «Проекти регуляторних актів»;
- «Перелік нормативно-правових актів, у тому числі регуляторних актів»;
- «Відстеження результативності регуляторних актів»;
- «Інформація про здійснення регуляторної діяльності».

Аналізуючи проблеми, на вирішення яких була направлена робота КРАІЛ у 2021 році, за ступенем досягнення запланованого результату, слід акцентувати увагу на наступному.

Першочерговою проблемою, яка постала перед КРАІЛ у 2021 році, було забезпечення запуску легального грального бізнесу в Україні на виконання вимог Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор». З метою її вирішення КРАІЛ проведена робота зі створення нормативно-правової бази, результатом якої стало прийняття 9 регуляторних актів, що регулюють здійснення господарської діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор.

Наступною проблемою, вирішення якої є однією з нагальних задач КРАІЛ, є запровадження ліцензування господарської діяльності з випуску та проведення лотерей та здійснення державного нагляду (контролю) за цією діяльністю. На виконання вимог Закону України «Про державні лотереї в Україні» КРАІЛ, як уповноваженим органом у лотерейній сфері, у 2021 році розпочато роботу над розробкою та затвердженням нормативно-правової бази для врегулювання цього питання, проте її завершення заплановано на перше півріччя 2022 року.

Невирішеним питанням станом на кінець 2021 року залишається впровадження Державної системи онлайн-моніторингу з метою здійснення моніторингу дотримання організаторами азартних ігор вимог законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор.

Так, проект регуляторного акта щодо затвердження вимог до Державної системи онлайн-моніторингу, який було розроблено у повній відповідності з принципами державної регуляторної політики, що підтверджено рішенням ДРС про погодження проекту регуляторного акта, впродовж 2021 року не погоджувався Міністерством фінансів України, Державною податковою службою України та Державною службою фінансового моніторингу України у жодному із доопрацьованих варіантів проекту.

Слід зазначити, що у КРАІЛ відсутні законодавчі підстави для врахування зауважень Міністерства фінансів України щодо відображення у Державній системі онлайн-моніторингу відомостей про гравця, а саме його персональних даних. Зокрема, статтями 12, 13 Закону України «Про державне

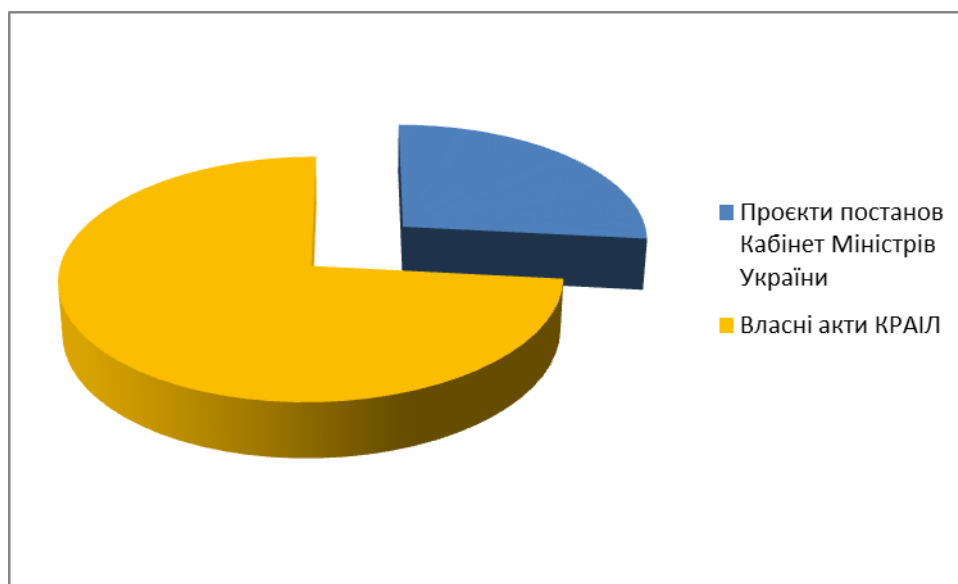
регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» передбачено використання Державною системою онлайн-моніторингу даних гравців лише у не персоналізованому вигляді, що підтверджено також позицією Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Робота щодо узгодження вимог Законів України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», «Про захист персональних даних», законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, податкового законодавства та позицій заінтересованих органів буде продовжена у 2022 році.

Розроблення проєктів регуляторних актів у 2021 році здійснювалося згідно з Планом діяльності КРАІЛ із підготовки проєктів регуляторних актів на 2021 рік (далі – План), затвердженим рішенням КРАІЛ від 10 грудня 2020 року № 21. Впродовж 2021 року КРАІЛ прийнято 5 рішень про внесення змін до Плану в частині його доповнення проєктами регуляторних актів, у розробленні яких виникла необхідність, та виключення тих проєктів, заходи щодо розроблення яких перенесено на 2022 рік. Оновлений План в установленому порядку оприлюднювався на офіційному вебсайті КРАІЛ.

Станом на кінець року Планом було передбачено розроблення 15 регуляторних актів, з них 4 проєкти постанови Кабінету Міністрів України та 11 проєктів рішень КРАІЛ.

Структура Плану діяльності КРАІЛ із підготовки проєктів регуляторних актів на 2021 рік

Отже, планування діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів у КРАІЛ відбувалося у повній відповідності з принципом передбачуваності державної регуляторної політики.

Принагідно зазначаємо, що План діяльності КРАІЛ із підготовки проєктів регуляторних актів на 2022 рік затверджено у повній відповідності до вимог статті 7 Закону рішенням КРАІЛ від 10.12.2021 № 838 та оприлюднено на офіційному вебсайті КРАІЛ у підрубриці «Плани регуляторної діяльності» рубрики «Регуляторна діяльність та консультації з громадськістю» розділу «Діяльність».

На виконання Плану у 2021 році КРАІЛ було розроблено 15 проєктів регуляторних актів, а саме 4 проєкти постанов Кабінету Міністрів України та 11 проєктів рішень КРАІЛ, розроблення яких передбачено Законами України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» та «Про державні лотереї в Україні».

Упродовж 2021 року 9 регуляторних актів були прийняті в установленому порядку, а саме:

постанова Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2021 року № 1263 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей»;

8 рішень КРАІЛ:

від 01 квітня 2021 року № 128 «Про затвердження Переліку гравального обладнання, що підлягає сертифікації», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 квітня 2021 року за № 453/36075;

від 22 квітня 2021 року № 167 «Про затвердження Порядків формування і ведення реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03 червня 2021 року за №№ 746/36368, 747/36369;

від 21 липня 2021 року № 440 «Про затвердження Переліку відомостей, які відображаються в Єдиному реєстрі державних лотерей, запроваджених в Україні», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 вересня 2021 року за № 1211/36833;

від 11 серпня 2021 року № 483 «Про затвердження Принципів відповідальної гри», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 31 серпня 2021 року за № 1141/36763;

від 11 серпня 2021 року № 482 «Про затвердження Положення про отримання, обробку та реагування на отримані повідомлення про порушення у сфері азартних ігор», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 17 вересня 2021 року за № 1228/36850;

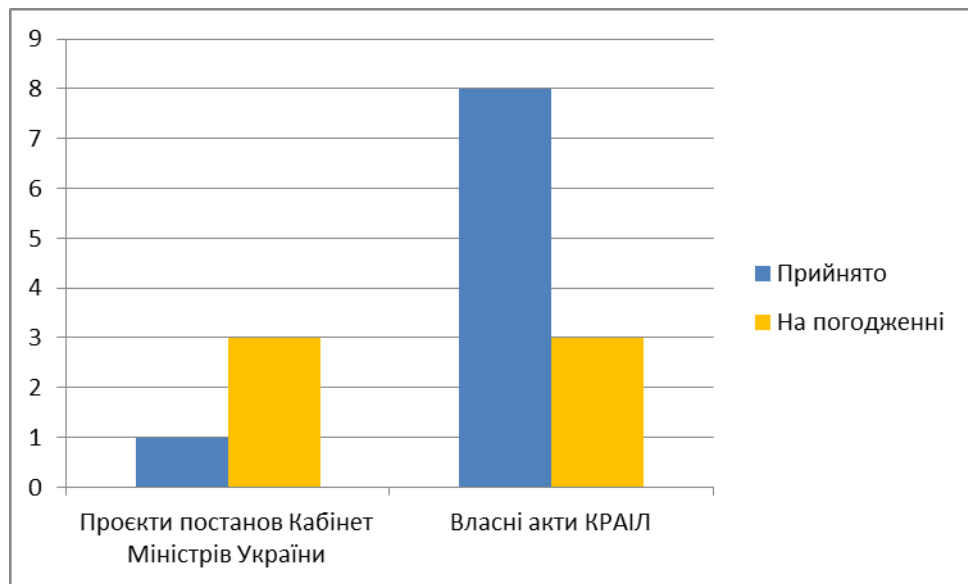
від 30 серпня 2021 року № 522 «Про затвердження опису ідентифікаційної картки гравця», зареєстроване у Міністерстві юстиції України зареєстровано 17 вересня 2021 року за № 1222/36844;

від 30 серпня 2021 року № 521 «Про затвердження Порядку направлення та виконання вимог щодо обмеження доступу на (з) території України до

вебсайту або його частини», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 20 вересня 2021 року за № 1230/36852;

від 25 жовтня 2021 року № 681 «Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері організації та проведення азартних ігор», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 20 вересня 2021 року за № 1230/36852.

Стан виконання Плану діяльності КРАІЛ із підготовки проєктів регуляторних актів на 2021 рік

Також 6 проєктів регуляторних актів знаходяться на різних етапах узгодження, а саме:

3 проєкти постанови Кабінету Міністрів України:

«Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей та порядку плати за ліцензію на випуск і проведення лотерей»;

«Про затвердження Порядку застосування Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей фінансових санкцій (штрафів), передбачених статтями 58 та 59 Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор»;

«Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Комісією з регулювання азартних ігор та лотерей»;

3 проєкти проєктів рішень КРАІЛ:

«Про затвердження Переліку звітності організаторів азартних ігор та Порядку подання звітності організаторами азартних ігор»;

«Про затвердження вимог до Державної системи онлайн-моніторингу»;

«Про затвердження форми посвідчення розповсюджувача державної лотереї».

Після проходження всіх необхідних процедур зазначені проекти в установленому законодавством порядку буде внесено до Кабінету Міністрів України або затверджено рішенням КРАІЛ і подано на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

Крім того, впродовж 2021 року всі розроблені КРАІЛ проекти нормативно-правових актів надсилалися на розгляд Державній регуляторній службі України. За результатами їх опрацювання ДРС було прийнято 6 рішень про погодження проекту регуляторного акта та надано 1 висновок щодо віднесення проекту нормативно-правового акта до категорії регуляторних актів, а ще 8 проектів визнано такими, що не містять норм регуляторного характеру.

Стосовно всіх проектів, що були визнані ДРС регуляторними актами, відповідно до статті 8 Закону було підготовлено аналіз регуляторного впливу (далі – АРВ), розроблений відповідно до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року № 308 (зі змінами).

Якість підготовки АРВ до проектів регуляторних актів забезпечувалася завдяки здійсненню розрахунків витрат та вигод суб'єктів господарської діяльності та держави від впровадження регуляторного акта.

Оскільки особливість ринку азартних ігор в Україні полягає у відсутності організаторів азартних ігор – суб'єктів малого підприємництва, Тест малого підприємництва (М-Тест) було проведено лише щодо 1 проекту регуляторного акта.

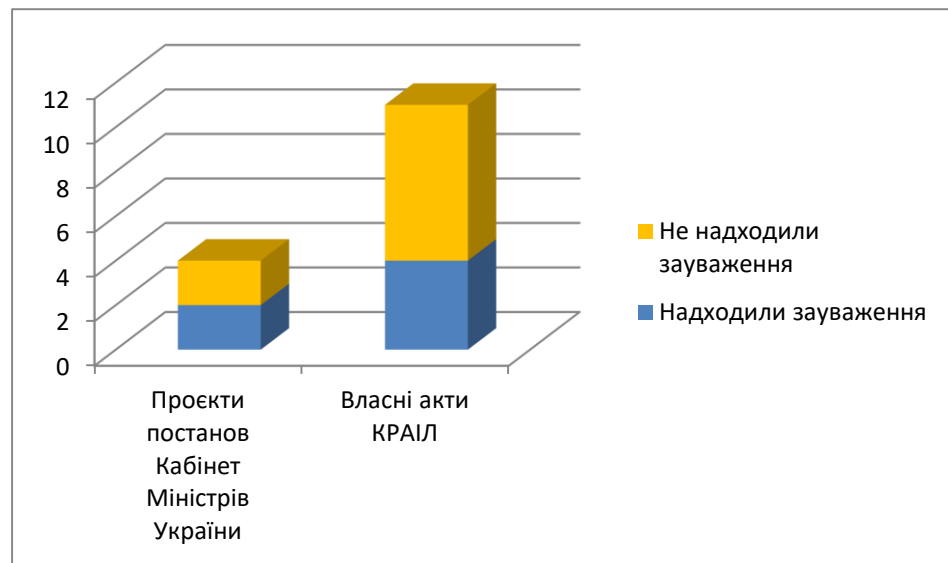
З метою забезпечення прав суб'єктів господарювання та громадськості на участь у здійсненні регуляторної діяльності всі проекти регуляторних актів разом із відповідними документами оприлюднювалися для обговорення та одержання пропозицій і зауважень на офіційному вебсайті КРАІЛ.

Повідомлення про оприлюднення усіх проектів нормативно-правових актів, розроблених КРАІЛ, розміщувалися у підрубриках «Проекти регуляторних актів» та «Електронні консультації» рубрики «Регуляторна діяльність та консультації з громадськістю» розділу «Діяльність».

Кожне повідомлення містило стислий виклад змісту проекту, поштову та електронну адресу розробника, інформацію про спосіб оприлюднення проекту, строк, протягом якого приймаються зауваження та пропозиції, а також про спосіб надання фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями зауважень та пропозицій. Строки обговорення проектів встановлювалися відповідно до вимог статті 9 Закону, а також Закону України «Про доступ до публічної інформації».

При цьому у встановлені строки від представників громадськості надходили зауваження та пропозиції лише до 6 проектів регуляторних актів.

Активність участі громадськості в обговоренні проєктів регуляторних актів КРАІЛ

Усі одержані під час підготовки проєктів регуляторних актів зауваження і пропозиції від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань розглядалися КРАІЛ в обов'язковому порядку. За результати їх розгляду такі зауваження та пропозиції розглядалися на засіданнях колегіального органу, були повністю чи частково враховані або мотивовано відхилялися, а протоколи розбіжностей та доопрацьовані редакції проєктів регуляторних актів оприлюднювалися з метою інформування громадськості.

Також у 2021 році КРАІЛ активно співпрацювала з Консультаційно-експертною радою, яка є постійно діючим дорадчим органом КРАІЛ, до складу якого входять, зокрема, представники провідних громадських об'єднань у сфері грального бізнесу. В рамках цієї співпраці КЕР надавала КРАІЛ не лише пропозиції до проєктів регуляторних актів, розроблених КРАІЛ, але і приймала участь у їх підготовці та проведенні аналізу їх регуляторного впливу.

Крім того, відповідно до вимог статті 5 Закону КРАІЛ забезпечує здійснення систематизації регуляторних актів як одного з ключових етапів здійснення державної регуляторної політики. Так, систематизація регуляторних актів полягає в накопиченні, зберіганні та оприлюдненні всього масиву документів, що виникають у процесі підготовки, прийняття та відстеження результативності регуляторних актів.

У рамках цієї роботи КРАІЛ забезпечує оприлюднення та постійне оновлення зведеної таблиці, яка містить перелік усіх чинних регуляторних актів КРАІЛ із зазначенням дати набрання ними чинності, а також можливістю перегляду аналізів регуляторного впливу до них і звітів про відстеження їх результативності. Розміщення цього переліку на вебсайті КРАІЛ забезпечує легкий доступ громадськості до регуляторних актів КРАІЛ, а також усіх

документів, підготовлених відповідно до вимог Закону в процесі здійснення регуляторної діяльності.

Заходи з відстеження результативності чинних регуляторних актів КРАІЛ у 2021 році не проводилися, виходячи з такого.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюється до дня набрання чинності цим регуляторним актом або набрання чинності більшістю його положень. Якщо для визначення значень показників результативності регуляторного акта використовуються виключно статистичні дані, базове відстеження результативності може бути здійснене після набрання чинності цим регуляторним актом або набрання чинності більшістю його положень, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Враховуючи, що КРАІЛ утворено постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2020 року № 891 «Про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей», перші розроблені КРАІЛ проекти регуляторних актів були прийняті лише наприкінці грудня 2020 року, а саме:

постанова Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2020 року № 1341 «Про затвердження ліцензійних умов у сфері організації та проведення азартних ігор»;

рішення КРАІЛ від 17 грудня 2020 року № 26 «Про затвердження Порядку видачі власнику приміщення дозволу, що підтверджує відповідність приміщення для організації та проведення азартних ігор у гральному закладі вимогам, встановленим ЗУ «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 січня 2021 року за № 65/35687.

В аналізі регуляторного впливу до цих проектів, а також до інших проектів регуляторних актів КРАІЛ було визначено, що відстеження їх результативності здійснюватиметься за статистичними показниками.

З метою встановлення єдиного підходу до здійснення відстеження результативності регуляторних актів КРАІЛ, а також накопичення статистичної інформації, необхідної для оцінки їх ефективності базове відстеження результативності регуляторних актів, прийнятих у грудні 2020 року – у 2021 році буде здійснено через рік після набрання ними чинності, тобто у 2022 році.

На цей час у КРАІЛ сформовано проект Плану-графіку здійснення заходів з відстеження результативності регуляторних актів на 2022 рік. Звіти про відстеження результативності регуляторних актів, підготовлені у визначені цим графіком строки, будуть оприлюднені на вебсайті КРАІЛ у підрубриці «Відстеження результативності регуляторних актів» рубрики «Регуляторна діяльність та консультації з громадськістю» розділу «Діяльність».

Щодо здійснення у 2021 році перегляду діючих регуляторних актів КРАІЛ зазначаємо, що на сьогоднішній день нормативно-правове поле у сфері організації та проведення азартних ігор знаходиться у стадії формування. У зв'язку з цим чинні регуляторні акти, які регулюють питання функціонування ринку азартних ігор, у 2021 році не потребували перегляду.

Водночас, за час функціонування ринку азартних ігор та практичного застосування вимог Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» було виявлено ряд прогалин та недосконалостей, які ускладнюють виконання КРАІЛ завдань щодо здійснення державного нагляду (контролю) за ринком азартних ігор та запобігання нелегальній діяльності з організації та проведення азартних ігор.

З метою врегулювання виявлених проблемних питань до Плану діяльності КРАІЛ із підготовки проєктів регуляторних актів на 2022 рік включено розробку проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання діяльності на ринку азартних ігор».

Цим проєктом передбачається вдосконалити процедури видачі ліцензій у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор; встановити прозорі вимоги та правила сертифікації та інспектування грального обладнання; підвищити ефективність здійснення державного нагляду (контролю) на ринку азартних ігор, а також усунути бюрократичні бар'єри для доступу легальних організаторів азартних ігор на український ринок. Зазначене має сприяти покращенню умов для інвестування в розвиток сфери організації та проведення азартних ігор та збільшенню надходжень до державного та місцевих бюджетів.

Враховуючи, що нормативно-правове регулювання у сфері організації та проведення азартних ігор, а також у лотерейній сфері знаходиться на стадії формування, визначення тенденцій щодо зменшення або збільшення такого регулювання у 2021 не вбачається доцільним.

Підсумовуючи викладене вище, регуляторна діяльність КРАІЛ здійснювалася відповідно до ключових принципів державної регуляторної політики та у повній відповідності до вимог статті 5 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».